

Franz
Schubert
1797-1828

“No conec cap altre compositor que plasmí un món propi tan perfecte com Schubert. Per a mi, això és una de les qüestions més enigmàtiques de la Història de la Música. [...] Schubert és absolutament coherent, sense fissures. No trobo en cap altre època un fenomen així.”

Nikolaus Harmoncourt

Schubertiada
Vilabertran

Andrè Schuen, baríton
Daniel Heide, piano
Die schöne Müllerin, de Franz Schubert

Aquest concert s'interpretarà sense pausa.

Dilluns 27 d'agost,
21:00h

#Debut

#Noblesa

#FuturDelLied

FRANZ SCHUBERT

63' Die schöne Müllerin, D. 795 (1823)

Das Wandern

Wohin

Halt!

Danksagung an den Bach

Am Feierabend

Der Neugierige

Ungeduld

Morgengruß

Des Müllers Blumen

Tränenregen

Mein!

Pause

Mit dem grünen Lautenbande

Der Jäger

Eifersucht und Stolz

Die liebe Farbe

Die böse Farbe

Trockne Blumen

Der Müller und der Bach

Des Baches Wiegenlied

www.schubertiada.cat

André Schuen, baríton

Originari del Tirol del Sud (Itàlia), va créixer parlant tres llengües (ladí, italià i alemany), una versatilitat que es reflecteix en el seu repertori. Tot i que va començar estudiant violoncel, va estudiar posteriorment cant a la Universitat Mozarteum de Salzburg amb Horiana Branisteanu i Wolfgang Holzmair, graduant-se el 2010. Entre els premis que ha rebut destaca l'ECHO Klassik 2016 com a Jove Artista de l'Any pel seu primer CD. Freqüenta tant el repertori operístic, amb papers com Ieletsvki (*La dama de piques*), Don Giovanni, Ford (*Falstaff*), Papageno (*La flauta màgica*), Guglielmo (*Così fan tutte*), Figaro (*Les noces de Figaro*) o Don Fernando (*Fidelio*), com el *lied*; ha fet recitals al Wigmore Hall, al Heidelberger Frühling o al Konzerthaus de Viena, la Schubertiada Hohenems, el Festival de Música d'Aspen o el Tanglewood Festival, amb pianistes com Daniel Heide, Gerold Huber o Thomas Adès.

Debuta a la Schubertiada.

Daniel Heide, piano

És un dels pianistes acompanyants i de cambra més sol·licitats de la seva generació, que ofereix concerts per tota Europa i Àsia des de la seva graduació a la Franz-Liszt-Hochschule de Weimar. Entre els seus cantants habituals hi ha André Schuen, Christoph Prégardien o Roman Trekel; ha tocat també amb Marie Seidler, Hanno Müller-Brachmann, Luca Pisaroni, Ruth Ziesak o Christian Immler. En el terreny de la música de cambra ha fet concerts amb solistes com Tabea Zimmermann, Antje Weithaas, Wolfgang Emanuel Schmidt, Jens Peter Maintz, Friedemann Eichhorn, Barbara Buntrock, Julian Steckel o Konstanze von Gutzeit. El seu CD «Poèmes» amb la mezzosoprano Stella Doufexis, amb cançons de Claude Debussy, ha rebut el Premi de la Crítica discogràfica Alemanya 2013 i el CD amb André Schuen, amb lieder de Robert Schumann, Hugo Wolf i Frank Martin el premi ECHO Klassik 2016 en la categoria Jove Artista de l'Any.

Debuta a la Schubertiada.

Rodes de molí, rodes del temps

Diego Civilotti, filòsof i crític musical

L'any 1823 un petit vienès de talent inexplicable i profunditat conceptual es trobava, tot i la seva joventut, als darrers anys de la seva vida quan va escriure el seu primer cicle de lieder: *Die schöne Müllerin* (La bella molinera) sobre un conjunt de poemes de Wilhelm Müller publicat tres anys abans. Talment com quatre anys després en compondre el segon, *Winterreise* (Viatge d'hivern), Franz Schubert ho va fer en un moment difícil i assetjat per la malaltia.

Die schöne Müllerin traça un trajecte des de la promesa d'amor al desengany i la tragèdia del moliner, un cicle que malgrat la seva unitat permet comprendre individualment cadascuna de les vint cançons, a les quals s'hi respira la frescor popular que beu de l'ànima nacional austríaca.

El tractament musical estròfic s'adiu a l'esperit popular d'alguns poemes de Müller, especialment a **Caminar**, però també a **Impaciència**, **Pluja de llàgrimes**, **Amb la cinta verda del llaüt**, **El color estimat** i al que tanca el cicle **Cançó de bressol del rierol**. De fet el sentit musical schubertià, amb preferència per la concreció plàstica i un somriure exterior que amaga tristor i malenconia interior, sintonitza perfectament amb l'expressió popular. Un dels nostres il·lustres oblidats, en Cristòfor Taltabull, distingia en un article publicat a la revista Art Jove amb el títol de "Les tres germanes" (1906) entre la música *universal*, *individual* i *popular*, aspectes complementaris de la mateixa totalitat de l'art musical: mentre la universal, degut a la seva immensitat genera distància –de tal manera que per comprendre-la és necessari un gust cultivat però no per admirar-la– la *individual*, feta a escala humana, és una confiança i es correspon amb el temperament romàntic. La *popular*, que tampoc és comprensible per qualsevol, és el vincle amb la terra i brolla de l'ànima del poble. Seguint aquesta concepció, *Die schöne Müllerin*, tot incorporant els tres aspectes, és obra d'un cantor del poble austríac perquè sap retrobar la força expressiva i la font vital de bellesa del *volkslied*, del cant popular, atorgant veu pròpia al poema. És aquí on es donen la mà Schubert i Müller, tan lluny un i l'altre de la intel·lectualització desarrelada com de l'esperit mesquí de la burgesia, aquell –com va descriure E.T.A. Hoffmann als seus

meravellosos contes— que “serveix” juntament amb el te, el vi i el gelat, una mica de música.

La trajectòria des del cant —el seu bressol— fins a l'arquitectura poètico-musical assoleix a l'obra de Schubert un equilibri inigualable. La seva intuïció musical ens permet retrobar-nos amb la llavor de la qual creix tota la història de la música occidental: el cant (en l'embolcall històric i cultural associat al cristianisme, el cant pla o “gregorià” al qual s'hi va afegir la polifonia). Per això a la seva obra la melodia regeix per sobre de tot amb un vigor espontani. Tot en Schubert és cant i per això també el piano serà, tot i servir al cant, una veu i no un simple acompanyament. *A Die schöne Müllerin* podem escoltar-lo en molts dels seus registres: de vegades com a fons sonor contemplatiu, d'altres com a expressió d'una interioritat psicològica o bé com a prodigiós mecanisme imaginatiu, productor d'imatges que salten més enllà del text de Müller, a on la lleugeresa i la densitat dramàtica hi conviuen en un polièdric itinerari narratiu i psicològic.

Cap autor es pot sostreure a la seva època. La condició accessòria i secundària de la música fins a la Il·lustració té el seu ressò en la desconsideració kantiana cap a la bellesa musical, bellesa sense concepte —que segons Kant comparteix amb la dels crustacis o els ocells— o en la indiferència tan típicament majestàtica de Goethe cap a l'alè romàntic de Schubert, que tanmateix a partir dels seus textos va arribar a nivells exquisits de perfecció estilística i condensació expressiva: pensem a tall d'exemple, entre la vuitantena de lieder amb poemes de Goethe, en la senzillesa celestial de *Wandrer's Nachtlied*, D. 768, en la riquesa lírica de *Canymed*, D. 544, en la profunditat dramàtica i precoç del complex

Franz Schubert
1797 — 1828

Erlkönig, D. 328, en la sublimitat de *Gesang der Geister über den Wassern*, D. 714— un paral·lel de la contemporània visió plàstica de Caspar D. Friedrich—... i així podríem continuar fins al final del text.

Però la intel·ligència musical schubertiana és capaç de fer brillar amb tanta llum els textos de Goethe, Johann Mayrhofer o Wilhelm Müller. A la poesia de Müller es fa palès un ideal essencialment romàntic: la realitat només té interès en funció del subjecte que l'explica. La seva vida interior dominada per l'imperatiu de "caminar", allò que només pot ensenyar la natura quan s'escolta amb esperit poètic i no es redueix a un instrument per satisfer els propis fins. Quan és així —utilitzant una imatge de Novalis— la música creadora de l'univers es converteix en la reiteració uniforme d'un molí monstruós. Això semblen amagar "les sorolloses rodes" sobre l'*ostinato* circular del piano. Perquè el moviment de la roda dels molins és circular, sense sentit ni direcció, atrapat en una obsessió: les rodes del molí, com les rodes del temps, són una maquinació buida.

Dos segles ens separen del seu context creatiu: si bé son moltes les diferències que ens allunyen d'aquella Europa, no són pocs els paral·lelismes que hi podríem descobrir. Seguint la descripció posterior que en farà un romàntic amb perspectiva històrica com Alfred de Musset, en la seva lectura del *Mal du siècle* de Chateaubriand, els fracassos dels projectes polítics van dibuixar un present incert on tot el que existia ja no hi era, i el que havia de ser encara no havia arribat. Schubert i els seus companys s'aixoplugaven d'un món socio-polític regressiu, mesquí i corrupte, el de la Restauració després del Congrés de Viena (1814–1815), on triomfaven les intrigues de cort per sobre dels traïts ideals de fraternitat,

ara cultivats als ideals utòpics de bellesa que només podia nodrir el talent prolífic d'éssers entregats a la creativitat com Schubert, amb una visió artística de vigor i subtileza suficient per transcendir el món estètic *Biedermeier*, capaç de convertir tot el que tocava —la matèria bruta de la vida— en música, com afirmarà més tard un admirat Schumann.

Entre els esbossos de la *Metamorphosen* de Richard Strauss, després que els bombardejos dels aliats destruïssin el Teatre Nacional de Munic on s'havia estrenat poc abans *Capriccio*, s'hi pot llegir de la mà del mestre bavarès: "afortunat Schubert: podia compondre el que volgués, deixant-se emportar pel seu geni". Kant havia explicat que el geni, dotat de talent natural, és qui dona la regla a l'art, i Schlegel va escriure que l'artista és aquell qui té una visió original de l'infinit: Schubert va encarnar sense dubte totes les facetes d'aquesta figura, materialitzant la transcendència (art) immanent (natura) a la profunditat poètica de la música, fent guspirejar a cada frase, cada modulació, cada interval i cada silenci —a cada matis— l'ambigua il·luminació romàntica, de la qual *Die schöne Müllerin* n'és un dels més genuïns testimonis entre les més de sis-centes obres del compositor vienès que van definir la història del gènere.

Die schöne Müllerin, de Franz Schubert

FRANZ SCHUBERT

(1797 — 1828)

Wilhelm Müller
Die schöne Müllerin
Im Winter zu lesen

Das Wandern

Das Wandern ist des Müllers Lust,
Das Wandern!
Das muß ein schlechter Müller sein,
Dem niemals fiel das Wandern ein,
Das Wandern.

Vom Wasser haben wir's gelernt,
Vom Wasser!
Das hat nicht Rast bei Tag und Nacht,
Ist stets auf Wanderschaft bedacht,
Das Wasser.

Das sehn wir auch den Rädern ab,
Den Rädern!
Die gar nicht gerne stille stehn,
Die sich mein Tag nicht müde drehn,
Die Räder.

Die Steine selbst, so schwer sie sind,
Die Steine!
Sie tanzen mit den muntern Reihn
Und wollen gar noch schneller sein,
Die Steine.

O Wandern, Wandern, meine Lust,
O Wandern!
Herr Meister und Frau Meisterin,
Laßt mich in Frieden weiter ziehn
Und wandern.

Wilhelm Müller
La bella molinera
Per llegir a l'hivern

Caminar

Caminar és el plaer del moliner,
caminar!
Ha d'ésser un mal moliner
qui mai ha pensat a caminar,
caminar!

De l'aigua ho hem après,
de l'aigua!
Que mai no reposa, dia o nit,
només pensa sempre a avançar,
l'aigua!

També ho hem vist en les rodes del molí,
les rodes!
No els agrada quedar-se mai parades,
i giren tot el dia sense cansar-se,
les rodes!

Les mateixes moles del molí, tan pesades,
les moles!
Ballen en alegre rotllana
i els agrada anar encara més de pressa,
les moles!

Oh, caminar, caminar, el meu plaer,
caminar!
Senyor meu i senyora mestressa,
deixeu-me seguir el meu camí en pau,
i caminar!

Wohin?

Ich hört' ein Bächlein rauschen
Wohl aus dem Felsenquell,
Hinab zum Thale rauschen
So frisch und wunderhell.

Ich weiß nicht, wie mir wurde,
Nicht, wer den Rath mir gab,
Ich mußte gleich hinunter
Mit meinem Wanderstab.

Hinunter und immer weiter
Und immer dem Bach nach,
Und immer frischer rauschte,
Und immer heller der Bach.

Ist das denn meine Straße?
O Bächlein, sprich, wohin?
Du hast mit deinem Rauschen
Mir ganz berauscht den Sinn.

Was sag' ich denn von Rauschen?
Das kann kein Rauschen sein:
Es singen wohl die Nixen
Dort unten ihren Reihn.

Laß singen, Gesell, laß rauschen,
Und wandre fröhlich nach!
Es gehn ja Mühlenräder
In jedem klaren Bach.

A on?

Sentí murmurar un rierol
prop de la font entre les roques.
Baixava veloç cap a la vall,
transparent i meravellós.

No sé el que em va passar,
no sé qui em va donar el consell,
però també jo havia de baixar
amb el meu bastó de caminant.

Cap avall i sempre endavant,
i sempre seguint el riu;
i el corrent murmurava
cada vegada més fresc i més clar.

És aquest doncs mon camí?
Oh rierol, digues, on vas?
Amb els teus murmuris
m'has embriagat els sentits.

Però què dic murmuris?
això no pot ésser cap murmuri;
són les ondines que canten
i dansen allà al fons.

Que cantin, amic, que murmurin,
i segueix caminant alegre!
Hi ha rodes de molí
en qualsevol límpid rierol.

Halt!

Eine Mühle seh' ich blicken
Aus den Erlen heraus,
Durch Rauschen und Singen
Bricht Rädergebraust.

Ei willkommen, ei willkommen,
Süßer Mühlengesang!
Und das Haus, wie so traulich!
Und die Fenster, wie blank!

Und die Sonne, wie helle
Vom Himmel sie scheint!
Ei, Bächlein, liebes Bächlein,
War es also gemeint?

Danksagung an den Bach

War es also gemeint,
Mein rauschender Freund,
Dein Singen, dein Klingen,
War es also gemeint?

Zur Müllerin hin!
So lautet der Sinn.
Gelt, hab' ich's verstanden?
Zur Müllerin hin!

Hat sie dich geschickt?
Oder hast mich berückt?
Das möcht' ich noch wissen,
Ob sie dich geschickt.

Nun wie's auch mag sein,
Ich gebe mich drein:
Was ich such', hab' ich funden,
Wie's immer mag sein.

Nach Arbeit ich frug,
Nun hab' ich genug,
Für die Hände, für's Herze
Vollauf genug!

Alto!

Veig brillar un molí
enmig dels verns;
entre murmuris i cants
m'arriba l'estrepit de les rodes.

Benvingudes, benvingudes,
dolces tonades del molí!
I quina casa més acollidora!
I quines finestres tan brillants!

I el sol, que clar
lluu en el cell!
Ah, rierol, estimat rierol,
això és el que tu em deies?

Agraïment al rierol

Això és el que tu em deies,
mon amic murmurador?
Els teus cants, les teves tonades,
eren això el que em deien?

Cap a la molinera!
Era aquest el sentit?
Digues, ho he entès bé?
Cap a la molinera?

És ella qui t'ha enviat?
O m'has encisat tu?
Ho voldria saber,
si és ella qui t'ha enviat.

Bé, sigui qui sigui,
accepto la meva sort;
el que buscava, ho he trobat,
sigui com sigui.

Jo demanava feina.
Ara en tinc ben bé prou.
Per a les mans i per al cor,
més que suficient!

Am Feierabend

Hätt' ich tausend
Arme zu rühren!
Könnt' ich brausend
Die Räder führen!
Könnt' ich wehen
Durch alle Haine!
Könnt' ich drehen
Alle Steine!
Daß die schöne Müllerin
Merkte meinen treuen Sinn!

Ach, wie ist mein Arm so schwach!
Was ich hebe, was ich trage,
Was ich schneide, was ich schlage,
Jeder Knappe thut es nach.
Und da sitz' ich in der großen Runde,
In der stillen kühlen Feierstunde,
Und der Meister spricht zu Allen:
Euer Werk hat mir gefallen;
Und das liebe Mädchen sagt
Allen eine gute Nacht.

Der Neugierige

Ich frage keine Blume,
Ich frage keinen Stern,
Sie können mir alle nicht sagen,
Was ich erfähr' so gern.

Ich bin ja auch kein Gärtner,
Die Sterne stehn zu hoch:
Mein Bächlein will ich fragen,
Ob mich mein Herz belog.

O Bächlein meiner Liebe,
Wie bist du heut' so stumm!
Will ja nur Eines wissen,
Ein Wörtchen um und um.

Després de la feina

Tant de bo tingués mil braços
per moure!
Podria guiar
les sorolloses rodes!
Podria córrer com el vent
per tots els boscos!
Podria fer girar
totes les moles!
Perquè la bella molinera
veiés que fidelment la serveixo!

Ah, per què serà mon braç tan dèbil?
El que aixeco, el que porto,
el que tallo, el que colpejo,
qualsevol aprenent ho pot fer.
I ara m'assec en la gran rotllana
en les tranquil·les i fresques hores de repòs,
i el patró ens parla a tots:
"M'ha agradat el vostre treball"
i l'estimada noia
ens desitja a tots una bona nit.

El curiós

No ho pregunto a cap flor,
no ho pregunto a cap estrella,
cap d'elles em pot dir
el que jo voldria saber.

Jo no sóc jardiner,
i les estrelles estan massa altes;
preguntaré al meu rierol
si m'ha enganyat el meu cor.

Oh, rierol dels meus amors,
per què estàs avui tan callat?
Només vull saber una cosa,
sobre una parauleta o una altra.

Ja, heißt das eine Wörtchen,
Das andre heißet Nein,
Die beiden Wörtchen schließen
Die ganze Welt mir ein.

O Bächlein meine Liebe,
Was bist du wunderbarlich!
Will's ja nicht weiter sagen,
Sag', Bächlein, liebt sie mich?

Ungeduld

Ich schnitt' es gern in alle Rinden ein,
Ich grub' es gern in jeden Kieselstein,
Ich möcht' es sä'n auf jedes frische Beet
Mit Kressensamen, der es schnell verräth,
Auf jeden weißen Zettel möcht' ich schreiben:
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben.

Ich möcht' mir ziehen einen jungen Staar,
Bis daß er spräch' die Worte rein und klar,
Bis er sie spräch' mit meines Mundes Klang,
Mit meines Herzens vollem, heißem Drang;
Dann säng' er hell durch ihre Fensterscheiben:
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben.

Den Morgenwinden möcht' ich's hauchen ein,
Ich möcht' es säuseln durch den regen Hain;
O, leuchtet' es aus jedem Blumenstern!
Trüg' es der Duft zu ihr von nah und fern!
Ihr Wogen, könnt ihr nichts als Räder treiben?
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben.

Ich meint', es müßt' in meinem Augen stehn,
Auf meinen Wangen müßt' man's brennen sehn,
Zu lesen wär's auf meinem stummen Mund.
Ein jeder Athemzug gäb's laut ihr kund;
Und sie merkt nichts von all' dem bangen Treiben:
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben!

"Sí" es diu una parauleta,
l'altra es diu "no",
les dues paraules contenen
per a mi el món sencer.

Oh, rierol dels meus amors,
que estrany que estàs avui!
No ho diré a ningú més, digues,
rierol, m'estima?

Impaciència

M'agradaria gravar-ho en tots els arbres,
m'agradaria cisellar-ho en tots els còdols,
m'agradaria sembrar-ho en tots els verds erols,
amb llavors de créixens, que aviat ho delatessin,
m'agradaria escriure-ho en tots els papers blancs:
Teu és el meu cor, i ho serà per sempre!

M'agradaria atraure una jove estrella,
i que digués la paraula pura i clara,
i la digués amb el so de la meva boca,
amb tot el càlid impuls del meu cor;
i brillés llavors cantant a la seva finestra:
Teu és el meu cor, i ho serà per sempre!

M'agradaria murmurar-ho als vents del matí,
m'agradaria xiuxiejar-ho entre els boscos udoladors,
oh, si pogués brillar en les flors de totes les estrelles!
I que li arribessin les seves aromes des de tot arreu!
Vosaltres, ones, no podeu moure res més que les rodes?
Teu és el meu cor, i ho serà per sempre!

Em pensava que havia d'estar en els meus ulls,
que es veuria en les meves galtes enceses,
que es llegiria en els meus llavis callats,
que ho proclamaria clarament cada batec;
però ella no s'ha adonat de la meva inquieta agitació:
Teu és el meu cor, i ho serà per sempre!

Morgengruß

Guten Morgen, schöne Müllerin!
Wo steckst du gleich das Köpfchen hin,
Als wär' dir was geschehen?
Verdrießt dich denn mein Gruß so schwer?
Verstört dich denn mein Blick so sehr?
So muß ich wieder gehen.

O laß mich nur von ferne stehn,
Nach deinem lieben Fenster sehn,
Von ferne, ganz von ferne!
Du blondes Köpfchen, komm hervor!
Hervor aus eurem runden Thor,
Ihr blauen Morgensterne!

Ihr schlummertrunknen Äugelein,
Ihr thaubetrübten Blümelein,
Was scheuet ihr die Sonne?
Hat es die Nacht so gut gemeint,
Daß ihr euch schließt und bückt und weint
Nach ihrer stillen Wonne?

Nun schüttelt ab der Träume Flor,
Und hebt euch frisch und frei empor
In Gottes hellen Morgen!
Die Lerche wirbelt in der Luft,
Und aus dem tiefen Herzen ruft
Die Liebe Leid und Sorgen.

Des Müllers Blumen

Am Bach viel kleine Blumen stehn,
Aus hellen blauen Augen sehn;
Der Bach der ist des Müllers Freund,
Und hellblau Liebchens Auge scheint,
Drum sind es meine Blumen.

Dicht unter ihrem Fensterlein
Da will ich pflanzen die Blumen ein,
Da ruft ihr zu, wenn alles schweigt,
Wenn sich ihr Haupt zum Schlummer neigt.
Ihr wißt ja, was ich meine.

Salutació matinal

Bon dia, bella molinera!
Per què gires la teva carona
com si et passés quelcom?
Tant et disgusta la salutació?
Tant et torba la meva mirada?
Si és així, me n'aniré.

Oh, deixa'm quedar-me apartat,
mirant la teva finestra estimada,
des de lluny, des de molt lluny!
Oh, rossos cabells, mostreu-vos!
Obriu les vostres portes rodones,
blaus estels del matí!

Ullets embriagats de son,
floretes cobertes de rosada,
per què receleu del sol?
Tan bona ha estat la nit
que us tanqueu, i abaixeu,
i ploreu pensant en son delit silenciós?

Traieu-vos el tel dels somnis,
i contempleu alegres i lliures
el radiant matí de Déu!
Les aloses voleien pels aires,
i les penes i afficcions de l'amor
ens criden des del més profund del cor.

Les flors del moliner

Al rierol hi ha moltes petites flors,
semblants als seus ulls blaus i brillants,
el rierol és amic del moliner,
i lluu amb el blau dels ulls de l'estimada,
per això són les meves flors.

Just a sota la seva finestreta
plantaré aquestes flors;
crideu-la quan tot calli,
quan la son abaixi el seu cap;
ja sabeu el que vull dir-li.

Und wenn sie thät die Äuglein zu,
Und schläft in süßer, süßer Ruh',
Dann lispelt als ein Traumgesicht Ihr zu:
Vergiß, vergiß mein nicht!
Das ist es, was ich meine.

Und schließt sie früh die Laden auf,
Dann schaut mit Liebesblick hinauf:
Der Thau in euren Äugelein,
Das sollen meine Thränen sein,
Die will ich auf euch weinen.

Tränenregen

Wir saßen so traulich beisammen
Im kühlen Erlendach,
Wir schauten so traulich zusammen
Hinab in den rieselndend Bach.

Der Mond war auch gekommen,
Die Sternlein hinterdrein,
Und schauten so traulich zusammen
In den silbernen Spiegel hinein.

Ich sah nach keinem Monde,
Nach keinem Sternenschein,
Ich schaute nach ihrem Bilde,
Nach ihren Augen allein.

Und sahe sie nicken und blicken
Herauf aus dem seligen Bach,
Die Blümlein am Ufer, die blauen,
Sie nickten und blickten ihr nach.

Und in den Bach versunken
Der ganze Himmel schien,
Und wollte mich mit hinunter
In seine Tiefe ziehn.

Und über den Wolken und Sternen
Da rieselte munter der Bach,
Und rief mit Singen und Klingen:
Geselle, Geselle, mir nach!

Da gingen die Augen mir über,
Da ward es im Spiegel so kraus;
Sie sprach: Es kommt ein Regen,
Ade, ich geh' nach Haus.

I quan ella tanqui els ses ullets
i dormi en dolça, dolça pau,
murmureu-li com si fos un somni:
No m'oblidis, no m'oblidis mai!
Això és el que vull dir-li.

I quan al matí obri els finestrons
mireu enlaire amb mirada amorosa;
la rosada en els vostres ullets
seran les meves llàgrimes
que ploraré sobre vosaltres.

Pluja de llàgrimes

Estàvem asseguts en estreta intimitat
sota la fresca teulada dels verns,
i miràvem tots dos confiats
cap al rierol murmurador.

També havia arribat la lluna,
seguida per les estrelles,
i es veien totes elles
en el mirall argentat.

Jo no mirava cap lluna,
ni a la llum de cap estrella,
només mirava la seva imatge,
només mirava els seus ulls.

I vaig veure com s'inclinava
i mirava cap al tranquil rierol
per saludar les floretes blaves de la riba,
i elles s'inclinaven i la saludaven també.

I tot el cel semblava
submergit en el rierol,
i volia atraure'm endins
cap a la seva fondària.

I per sobre els núvols i les estrelles,
murmurava alegre el rierol,
i cridava amb cançons i tonades:
"Company, company, segueix-me!"

Llavors mirà més enllà,
i el mirall es va arrissar;
i ella em digué: "S'acosta la pluja,
adéu, me'n vaig a casa!"

Mein!

Bächlein, laß dein Rauschen sein!
Räder, stell eur Brausen ein!
All' ihr muntern Waldvögelein,
Groß und klein,
Endet eure Melodein!

Durch den Hain
Aus und ein
Schalle heut'e ei n Reim allein:
Die geliebte Müllerin ist mein!
Mein!

Frühling, sind das alle deine Blümelein?
Sonne, hast du keinen hellern Schein?
Ach, so muß ich ganz allein,
Mit dem seligen Worte mein,
Unverstanden in der weiten Schöpfung sein.

Pause

Meine Laute hab' ich gehängt an die Wand,
Hab' sie umschlungen mit einem grünen Band—
Ich kann nicht mehr singen, mein Herz ist zu voll,
Weiß nicht, wie ich's in Reime zwingen soll.
Meiner Sehnsucht allerheißesten Schmerz
Durfst' ich aushauchen in Liederschertz,
Und wie ich klagte so süß und fein,
Meint' ich doch, mein Leiden wär' nicht klein.
Ei, wie groß ist wohl meines Glückes Last,
Daß kein Klang auf Erden es in sich faßt?

Nun, liebe Laute, ruh' an dem Nagel hier!
Und weht ein Lüftchen über die Saiten dir,
Und streift eine Biene mit ihren Flügeln dich,
Da wird mir bange und es durchschauert mich.
Warum ließ ich das Band auch hängen so lang'?
Oft fliegt's um die Saiten mit seufzendem
Klang. Ist es der Nachklang meiner Liebespein?
Soll es das Vorspiel neuer Lieder sein?

Meva!

Rierol, deixa de murmurar!
Rodes, pareu el vostre brogit!
Tots vosaltres, alegres ocellets,
grans i petits,
acabeu les vostres refilades!

Per tot el bosc,
pertot arreu,
que avui ressoni una sola rima:
l'estimada molinera és meva!
Meva!

Primavera, són aquestes totes les teves flors?
Sol, no tens uns raigs més brillants?
Ah, m'haig de quedar tot sol
amb la sagrada paraula “meva”,
incomprens per la creació sencera!

Pausa

He penjat el meu llaüt a la paret,
i l'he lligat amb una cinta verda...
Res no puc cantar, el meu cor està massa ple,
i no sabia com expressar-me en rimes.
Les més profundes penes de la meva melangia
les expressaria en alegres cançons,
i em lamentaria amb dolçor i tendresa
tot pensant que el meu sofrir no era petit.
Ai, tan gran és la càrrega de la meva felicitat
que no pot encabir-se en cap tonada del món?

Ara, estimat llaüt, reposa en aquesta paret!
I si alenés una brisa entre les teves cordes,
o et fregués una abella amb les seves ales,
restaria esglaiat i tremolaria.
Per què he deixat que pengi tant la cinta?
Vola sovint entre les cordes amb un so sospirant.
És potser el ressò de les meves penes d'amor?
O és el preludi de noves cançons?

Mit dem grünen Lautenbande

“Schad' um das schöne grüne Band,
Daß es verbleicht hier an der Wand,
Ich hab' das Grün so gern!”
So sprachst du, Liebchen, heut' zu mir;
Gleich knüpf' ich's ab und send' es dir:
Nun hab' das Grüne gern!

Ist auch dein ganzer Liebster weiß,
Soll Grün doch haben seinen Preis,
Und ich auch hab' es gern.
Weil unsre Lieb' ist immer grün,
Weil grün der Hoffnung Fernen blühn,
Drum haben wir es gern.

Nun schlinge in die Locken dein
Das grüne Band gefällig ein,
Da hast ja 's Grün so gern.
Dann weiß ich, wo die Hoffnung wohnt,
Dann weiß ich, wo die Liebe thront,
Dann hab' ich 's Grün erst gern.

Der Jäger

Was sucht denn der Jäger am Mühlbach hier?
Bleib', trotziger Jäger, in deinem Revier!
Hier gibt es kein Wild zu jagen für dich,
Hier wohnt nur ein Rehlein, ein zahmes, für mich.
Und willst du das zärtliche Rehlein sehn,
So laß deine Büchsen im Walde stehn,
Und laß deine klaffenden Hunde zu Haus,
Und laß auf dem Horne den Saus und Braus,
Und scheere vom Kinne das struppige Haar,
Sonst scheut sich im Garten das Rehlein fürwahr.

Doch besser, du bliebest im Walde dazu,
Und ließest die Mühlen und Müller in Ruh'.
Was taugen die Fischlein im grünen Gezweig?
Was will denn das Eichhorn im bläulichen Teich??
Drum bleibe, du trotziger Jäger, im Hain,
Und laß mich mit meinen drei Rädern allein;
Und willst meinem Schätzen dich machen beliebt,
So wisse, mein Freund, was ihr Herzchen betrübt:
Die Eber, die kommen zur Nacht aus dem Hain,
Und brechen in ihren Kohlgarten ein,
Und treten und wühlen herum in dem Feld:
Die Eber die schieße, du Jägerheld!

Amb la cinta verda del llaüt

“Llàstima que la bella cinta verda
s'hagi de destenyir a la paret,
m'agrada tant el color verd!”
Així m'has parlat avui, estimada,
i jo l'he despenjada i te l'he enviada:
ara m'agrada a mi el verd!

Encara que l'estimada es vesteixi de blanc,
el verd es mereix també una lloança,
i a mi també m'agrada.
Perquè el nostre amor és sempre verd,
perquè verds floreixen els llindars de l'esperança,
per això ens agrada el verd.

Sigues ara amable i posa't
la cinta verda en els teus rulls,
a tu t'agrada molt el verd.
Llavors sabré on viu l'esperança,
llavors sabré on regna l'amor,
només llavors m'agradarà el verd.

El caçador

Què busca aquí el caçador prop del rierol del molí?
Queda't, caçador insolent, en el teu vedat!
Aquí no hi ha cap fera per caçar,
només hi viu un dòcil cervatell, i és per a mi.
I si vols veure l'amable cervatell,
deixa al bosc els teus fusells,
deixa a casa els teus gossos lladraires,
deixa els tocs de la teva trompa,
i afaita't la barba hirsuta,
espantaràs molt al cervatell en son jardí.

Però millor si et quedes al bosc,
i deixes en pau els molins i els moliners.
De què serviria a un peix el verd brancatge,
o a un esquiroi l'estany blavós?
Resta, doncs, caçador insolent, al bosc,
i deixa'm sol amb les meves tres rodes;
i si vols que t'estimi el meu tresor,
sàpigues, amic, el que torba el seu cor:
els senglars, que vénen del bosc durant la nit,
destrossen les cols de la seva horta,
i corren i furguen pels camps:
tira contra els senglars, valent caçador!

Eifersucht und Stolz

Wohin so schnell, so kraus, so wild,
mein lieber Bach?
Eilst du voll Zorn dem frechen Bruder Jäger nach?
Kehr' um, kehr' um, und schilt
erst deine Müllerin
Für ihren leichten, losen, kleinen Flattersinn.
Sahst du sie gestern abend nicht am Thore stehn,
Mit langem Halse nach der großen Straße sehn?
Wenn von dem Fang der Jäger lustig
zieht nach Haus,
Da steckt kein sittsam Kind den Kopf
zum Fenster 'naus.
Geh', Bächlein, hin und sag' ihr das,
doch sag' ihr nicht,
Hörst du, kein Wort, von meinem traurigen Gesicht;
Sag' ihr: Er schnitzt bei mir sich
eine Pfeif' aus Rohr,
Und bläst den Kindern schöne Tänz' und Lieder vor.

Die liebe Farbe

In Grün will ich mich kleiden,
In grüne Thränenweiden,
Mein Schatz hat 's Grün so gern.
Will suchen einen Zypressenhain,
Eine Heide von grünem Rosmarein,
Mein Schatz hat 's Grün so gern.

Wohlauf zum fröhlichen Jagen!
Wohlauf durch Heid' und Hagen!
Mein Schatz hat 's Jagen so gern.
Das Wild, das ich jage, das ist der Tod,
Die Heide, die heiß ich die Liebesnoth,
Mein Schatz hat 's Jagen so gern.

Grabt mir ein Grab im Wasen,
Deckt mich mit grünen Rasen,
Mein Schatz hat 's Grün so gern.
Kein Kreuzlein schwarz, kein Blumlein bunt,
Grün, alles grün so rings und rund!
Mein Schatz hat 's Grün so gern.

Gelosia i orgull

On vas tan ràpid, tan encrespat i salvatge,
rierol estimat?
T'apresses furiós darrere l'atrevit caçador?
Torna, torna, i renya primer
a la teva molinera,
per la seva animeta inconstant, frívola, lliure i velleïtosa!
No la vas veure ahir al vespre a la porta
estirant el coll cap al gran camí?
Quan el caçador retorna alegre a casa
amb la seva presa,
Cap criatura honesta treu el cap
per la finestra!
Vés, rierol, i digues-li:
però no li diguis
cap paraula, sents?, sobre la meva trista faç.
Digues-li: ha tallat una flauta amb les canyes
de la meva riba,
i toca als nens belles danses i cançons.

El color estimat

Em vull vestir de verd,
el verd dels desmais:
al meu tresor li agrada molt el verd.
Vull trobar un bosc de xiprers,
un pla tot ple de verd romaní:
al meu tresor li agrada molt el verd.

Endavant cap a l'alegre cacera!
Endavant per camps i bardisses!
al meu tresor li agrada molt la caça.
La fera que jo caço és la mort,
el camp, l'anomeno "misèries de l'amor":
al meu tresor li agrada molt la caça.

Caveu-me una tomba a la gespa,
i cobriu-me amb verd herbei:
al meu tresor li agrada molt el verd.
Cap creu negra, cap floreta de color,
verd, tot molt verd al meu voltant:
al meu tresor li agrada molt el verd.

Die böse Farbe

Ich möchte ziehn in die Welt hinaus,
Hinaus in die weite Welt,
Wenn's nur so grün, so grün nicht wär'
Da draußen in Wald und Feld!

Ich möchte die grünen Blätter all'
Pflücken von jedem Zweig,
Ich möchte die grünen Gräser all'
Weinen ganz todtenbleich.

Ach Grün, du böse Farbe du,
Was siehst mich immer an,
So stolz, so keck, so schadenfroh,
Mich armen weißen Mann?

Ich möchte liegen vor ihrer Thür,
In Sturm und Regen und Schnee,
Und singen ganz leise bei Tag und Nacht
Das eine Wörtchen Ade!

Horch, wenn im Walde ein Jagdhorn ruft,
Da klingt ihr Fensterlein,
Und schaut sie auch nach mir nicht aus,
Darf ich doch schauen hinein.

O binde von der Stirn dir ab
Das grüne, grüne Band,
Ade, Ade! und reiche mir
Zum Abschied deine Hand!

El color odiós

M'agradaria d'anar a rodar pel món,
per tot l'ample món,
si no fossin tan, tan verds
llurs boscos i llurs camps.

M'agradaria d'arrencar totes les fulles verdes
que hi ha en cada branca;
m'agradaria que amb les meves llàgrimes
empallidissin com la mort totes les herbes verdes.

Ah, verd, color odiós,
per què em mires sempre
tan orgullós, tan arrogant, tan maliciós,
a mi, un pobre home blanc?

M'agradaria ajeure'm al seu portal amb tem-
pesta, pluja i neu,
i cantar-li baixet, nit i dia,
una sola parauleta: Adéu!

Escolta, quan sona en el bosc un corn de caça,
se sent la seva finestreta!
I encara que no em busqui a mi,
jo l'haig de mirar, a ella.

Oh, deslliga del teu front
la cinta verda, la verda!
Adéu, adéu! Com a comiat
dóna'm la mà!

Trockne Blumen

Ihr Blümlein alle,
Die sie mir gab,
Euch soll man legen
Mit mir ins Grab.

Wie seht ihr alle
Mich an so weh,
Als ob ihr wüßtet,
Wie mir gescheh'?

Ihr Blümlein alle,
Wie welk, wie blaß?
Ihr Blümlein alle
Wovon so naß?

Ach, Thränen machen
Nicht maiengrün,
Machen todte Liebe
Nicht wieder blühn.

Und Lenz wird kommen
Und Winter wird gehn,
Und Blümlein werden
Im Grase stehn,

Und Blümlein liegen
In meinem Grab,
Die Blümlein alle,
Die sie mir gab.

Und wenn sie wandelt
Am Hügel vorbei,
Und denkt im Herzen:
Der meint' es treu!

Dann Blümlein alle,
Heraus, heraus!
Der Mai ist kommen,
Der Winter ist aus.

Flors marcides

Floretes totes,
que ella em donà,
us he de posar
sobre la meva tomba!

Per què em mireu
tan desconsolades,
com si sabéssiu
el que ha passat?

Floretes totes,
que músties, que pàl·lides!
Floretes totes,
per què tan humides?

Ai, les llàgrimes no porten
el verd del maig,
ni fan florir novament
l'amor extingit.

Però vindrà la primavera,
i se n'anirà l'hivern
i creixeran floretes
entre l'herba.

I hi haurà floretes
en la meva tomba,
totes les floretes
que ella em donà.

I quan ella passegi
per aquest turó,
pensarà en el seu cor:
ell m'era fidel!

Llavors, floretes totes,
sortiu, sortiu!
Ha arribat el maig,
l'hivern se n'ha anat!

Der Müller und der Bach

— Der Müller:
Wo ein treures Herze
In Liebe vergeht,
Da welken die Lilien
Auf jedem Beet.

Da muß in die Wolken
Der Vollmond gehn,
Damit seine Thränen
Die Menschen nicht sehn.

Da halten die Englein
Die Augen sich zu,
Und schluchzen und singen
Die Seele zu Ruh'.

— Der Bach:
Und wenn sich die Liebe
Dem Schmerz entringt,
Ein Sterlein, ein neues
Am Himmel erblickt.

Da springen drei Rosen,
Halb roth, halb weiß,
Die welken nicht wieder,
Aus Dornenreis.

Und die Engelein schneiden
Die Flügel sich ab,
Und gehn alle Morgen
Zur Erde hinab.

— Der Müller:
Ach, Bächlein, liebes Bächlein,
Du meinst es so gut:
Ach, Bächlein, aber weißt du,
Wie Liebe thut?

Ach, unten, da unten,
Die kühle Ruh'!
Ach, Bächlein, liebes Bächlein,
So singe nur zu.

El moliner i el rierol

— El moliner:
On un cor fidel
es mor d'amor,
es marceixen els lliris
en els parterres.

I la lluna plena
s'ha d'amagar entre núvols,
perquè els homes no vegin
les seves llàgrimes.

Els àngels mantenen
els ulls tancats,
i sospiren, i canten,
pel repòs de l'ànima.

— El rierol:
I quan l'amor
pot superar el dolor,
lluu en el cel
una nova estrella.

I d'una branca amb espines
sorgiran tres roses,
meitat roges, meitat blanques,
que ja no es marciran.

I els àngels retallaran
les seves ales,
i baixaran cada matí
cap a la terra.

— El moliner:
Ai, rierol, estimat rierol,
la teva intenció és bona,
però, ai, rierol saps tu
el que fa l'amor?

Ai, ací al fons, només ací
hi ha el fred repòs!
Ai, rierol, estimat rierol,
segueix cantant.

Des Baches Wiegenlied

Gute Ruh', gute Ruh'!
Thu' die Augen zu!
Wandrer, du müder, du bist zu Haus.
Die Treu' ist hier,
Sollst liegen bei mir,
Bis das Meer will trinken die Bächlein aus.

Will betten dich kühl,
Auf weichem Pfühl,
In dem blauen krystallinen Kämmerlein.
Heran, heran,
Was wiegen kann,
Woget und wieget den Knaben mir ein!

Wenn ein Jagdhorn schallt
Aus dem grünen Wald,
Will ich sausen und brausen wohl um dich
her.. Blickt nicht herein,
Blaue Blümelein!
Ihr macht meinem Schläfer die Träume so schwer.

Hinweg, hinweg
Von dem Mühlensteg,
Böses Mägdlein, daß ihn dein Schatten nicht
weckt! Wirf mir herein
Dein Tüchlein fein,
Daß ich die Augen ihm halte bedeckt!

Gute Nacht, gute Nacht!
Bis Alles wacht,
Schlaf' aus deine Freude, schlaf' auf dein
Leid! Der Vollmond stiegt,
Der Nebel weicht,
Und der Himmel da oben, wie ist er so weit!

Cançó de bressol del rierol

Bon repòs, bon repòs!
Tanca els ulls!
Caminant esgotat, ets a casa teva.
Aquí sí que hi ha fidelitat,
has de jeure aquí amb mi
fins que el mar hagi buidat els rierols.

T'ajaçaré sobre un coixí
tou i fred
en la meva cambra blava i cristallina.
Que s'acosti, que s'acosti
tot el que pugui bressolar,
i que gronxi i bressoli el meu amic.

Quan soni un corn de caça
en el bosc verd,
bramaré i eixordaré al teu voltant.
No mireu cap aquí,
floretes blaves!
Porteu somnis pesats al meu dorment!

Allunya't, allunya't,
del camí del molí,
noia perversa, que no el desperti
la teva ombra!
Tira'm aquí el teu bell mocador
perquè li pugui tapar els ulls.

Bona nit, bona nit!
Fins que tot desperti,
oblida la teva joia, oblida el teu sofrir!
Surt la lluna plena,
s'escampa la boira,
i el cel, allà dalt, què n'és de gran!

Traduccions de Manuel Capdevila i Font

PRÒXIMAMENT

© Hans Morren

Christoph Prégardien, tenor Julius Drake, piano

Lieder de Schubert i Mahler

Divendres 31 d'agost, 21:00h
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

© Igorcat

Quartet Casals

Abel Tomàs i Vera Martínez, violins
Jonathan Brown, viola
Arnau Tomàs, violoncel

Les set últimes paraules
de Crist a la creu, de Joseph Haydn

Diumenge 2 de setembre, 21:00h
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

AGRAÏMENTS

Patrocinador principal

Amb el suport de

Amb l'ajut de

Amb el patrocini de

Amb la col·laboració de

Mitjans col·laboradors

Gràcies a

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran
Temps de Música

Disseny

Mucho

Il·lustracions

Ricard Jorge
@richi_jp

Partners internacionals

Heidelberger Frühling · Schubertiade · Wigmore Hall

Organitza

